

ANNA TOŃSKA-SZYFELBEIN

Lubię mówić

Materiały do terapii opóźnionego
rozwoju mowy

część **5**

Odmiana rzeczownika
oraz określanie stosunków
przestrzennych

Wstęp

Prezentowana publikacja obejmuje karty z ilustracjami oraz ćwiczenia dotyczące odmiany rzeczownika oraz określania, nazywania stosunków przestrzennych, typu: „w”, „za”, „przed”, „nad”, „pod”, „do”.

W jaki sposób korzystać z kart? Przed dzieckiem rozkładamy dwa obrazki do porównania, np. karty 3a i 3b. Na rysunkach jest przedstawiona podobna scena, lecz z innymi szczegółami. Dziecko, patrząc na te obrazki, ma za zadanie je porównać i opisać, co się na nich dzieje, czym się różnią, np.: „Na jednym obrazku drzewo rośnie przed domem, a na drugim – za domem”. Ćwiczymy w ten sposób nie tylko odmianę rzeczowników czy określanie stosunków przestrzennych, ale także budowanie zdań poprawnych pod względem gramatycznym.

Inny sposób pracy z kartami to zadawanie dziecku pytań i czekanie na odpowiedzi. Jeżeli chcemy ćwiczyć z maluchem odmianę rzeczownika przez przypadki, to zadajemy odpowiedni rodzaj pytań, np.: „Komu daje rybę?” – „**Foce**”, „Z czego zsiada dziewczynka?” – „Ze **słonia**”. Możemy również ćwiczyć tylko określanie stosunków przestrzennych, np.: „Gdzie stoi samochód?” – „**Za** autobusem”, „Gdzie siedzą dzieci?” – „**Na** sankach”.

Do niektórych określeń są po dwa pytania. W zależności od tego, jaki jest cel ćwiczenia (odmiana rzeczownika czy ćwiczenie określania stosunków przestrzennych), wybieramy jedno pytanie, np.: „Skąd pan zrywa plakat?” (określanie miejsca) lub „Z czego pan zrywa plakat?” (odmiana rzeczownika).

Pytania i odpowiedzi zostały umieszczone w instrukcji. Logopeda, terapeuta ćwiczący z dzieckiem pokazuje palcem fragment obrazka, o który pyta, żeby dziecko dokładnie wiedziało, do czego odnosi się pytanie.

Niniejsza publikacja przeznaczona jest do pracy z dziećmi z opóźnionym rozwojem mowy, afazją, ze spektrum autyzmu. Można jej także użyć jako pomocy w nauczaniu języka polskiego dla obcokrajowców. Z publikacji mogą korzystać zarówno logopedzi, terapeuci, jak i rodzice.

Karta 2a

Pytania do obrazka:

- Gdzie pan sprzedaje lody? / W czym pan sprzedaje lody? (w budce)
- Co pan podaje chłopcu? (lody)
- Komu pan podaje lody? (chłopcu)
- Gdzie jest sklep? / Obok czego jest sklep? (obok budki)
- Skąd wychodzi pani? / Z czego wychodzi pani? (ze sklepu)
- Gdzie jest flaga? / Na czym jest flaga? (na sklepie)
- Czemu przygląda się chłopiec? (fladze)
- Gdzie jest blok? / Za czym jest blok? (za sklepem)
- Gdzie stoi pan? / Na czym stoi pan? (na balkonie)
- Gdzie stoi pani? / Pod czym stoi pani? (pod balkonem)
- Co wyrzuca pani? (śmieci)
- Gdzie pani wyrzuca śmieci? / Do czego pani wyrzuca śmieci? (do śmietnika)

Karta 1b

Pytania do obrazka:

- Gdzie rośnie drzewo? / Przed czym rośnie drzewo? (przed domem)
- Przez co patrzy pani? (przez okno)
- Co zasłoniło drzewo? (okno) / Czego nie widać? (okna)
- Co zasłoniło drzewo? (komin) / Czego nie widać? (komina)
- Skąd wychodzi pan? / Z czego wychodzi pan? (z domu)
- Gdzie jest ławka? (obok drzewa)
- Gdzie stoi kogut? / Pod czym stoi kogut? (pod ławką)
- Gdzie kuca dziecko? / Przed czym kuca dziecko? (przed ławką)
- Gdzie jest kura? / Przed czym chodzi kura? (przed płotem)
- Gdzie siedzi kot? / Na czym siedzi kot? (na płocie)
- Co prowadzi pan? (krowę)
- Przez co pan prowadzi krowę? (przez łąkę)

Karta 1b

Pytania do obrazka:

- Gdzie rośnie drzewo? / Przed czym rośnie drzewo? (przed domem)
- Przez co patrzy pani? (przez okno)
- Co zasłoniło drzewo? (okno) / Czego nie widać? (okno)
- Co zasłoniło drzewo? (komin) / Czego nie widać? (komin)
- Skąd wychodzi pani? / Z czego wychodzi pani? (z domu)
- Gdzie jest ławka? (obok drzewa)
- Gdzie stoi kogut? / Pod czym stoi kogut? (pod ławką)
- Gdzie kuca dziecko? / Przed czym kuca dziecko? (przed ławką)
- Gdzie jest kura? / Przed czym chodzi kura? (przed płotem)
- Gdzie siedzi kot? / Na czym siedzi kot? (na płocie)
- Co prowadzi pani? (krowę)
- Przez co pan prowadzi krowę? (przez łąkę)

6

Karta 2a

Pytania do obrazka:

- Gdzie pan sprzedaje lody? / W czym pan sprzedaje lody? (w budce)
- Co pan podaje chłopcu? (lody)
- Komu pan podaje lody? (chłopcu)
- Gdzie jest sklep? / Obok czego jest sklep? (obok budki)
- Skąd wychodzi pani? / Z czego wychodzi pani? (ze sklepu)
- Gdzie jest flaga? / Na czym jest flaga? (na sklepie)
- Cemu przygląda się chłopiec? (flagie)
- Gdzie jest blok? / Za czym jest blok? (za sklepem)
- Gdzie stoi pani? / Na czym stoi pani? (na balkonie)
- Gdzie stoi pani? / Pod czym stoi pani? (pod balkonem)
- Co wyrzuca pani? (śmieci)
- Gdzie pani wyrzuca śmieci? / Do czego pani wyrzuca śmieci? (do śmietnika)

7